

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Svetlana Novac, Tatiana Vieru,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorii în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron și Pavel Guțan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe

***Marcuța Denis Nicolae**, născut la 16.04.1987, originar din or. Ungheni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 23, ap. 123.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.11.2002 – 22.05.2003;

Instanța de apel: 22.08.2003 – 16.12.2003;

Instanța de recurs: 20.07.2009 – 04.11.2009;

Rejudecare: 21.06.2010 – 13.07.2010;

Instanța de apel: 09.09.2010 – 16.12.2010;

Instanța de recurs: 20.04.2011 – 28.06.2011;

Plenul CSJ: 08.11.2011 – 20.02.2012;

Instanța de apel: 19.04.2012 – 09.04.2013;

Instanța de recurs: 11.06.2013 – 10.12.2013.

Procedura de citare a fost legal executată.

În ședință s-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care a susținut recursul în sensul declarat și a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Avocatul Silvia Timuș, acționînd în numele inculpatului Marcuța D., precum și însuși inculpatul, au solicitat respingerea recursului declarat de procurori, ca

fiind vădit neîntemeiat și s-au pronunțat pentru menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, fără modificări.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 22 mai 2003, Marcuța D. a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3), 7) CP (red. 1961), la 10 ani închisoare, fără confiscarea averii;

- în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), la 7 ani închisoare;

- în baza art. 119 alin. (2) CP (red. 1961), la 2 ani închisoare, fără confiscarea averii.

În temeiul art. 39 CP (red. 1961), pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, Marcuța D. a fost condamnat definitiv la 10 ani închisoare, fără confiscarea averii, cu executarea pedepsei în colonie de educare prin muncă cu regim comun.

Acțiunea civilă a fost lăsată fără examinare.

Prin aceeași sentință au fost condamnați și Cușmaunsa Al. și Untila O., în privința cărora hotărârile nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, Marcuța D., la 01 iulie 2002, ora 03.00, fiind în stare de ebrietate, prin înțelegere prealabilă, împreună cu Untila O. și Cușmaunsa Al., având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, s-au deplasat la depozitul magazinului SRL „Pangel-Com”, amplasat în subsolul casei nr. 29/1 din str. Trandafirilor, mun. Chișinău, unde Untila O. a rămas la pază, iar Cușmaunsa Al. și Marcuța D., care avea la ei o țeavă metalică, au pătruns prin fereastră în depozit, unde l-au atacat pe paznicul Moscovciuc A., ambii aplicându-i lovituri cu țeava metalică în regiunea capului și în diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, după care în mod deschis au sustras bunurile ce aparțineau cet. Calmîș T. în sumă de 546 lei și cet. Moscovciuc A. în sumă de 40 lei, cauzându-le părților vătămate o daună materială considerabilă în valoare totală de 686 lei.

Tot el, la 01 iulie 2002, ora 03.00, fiind în stare de ebrietate, prin înțelegere prealabilă, împreună cu Cușmaunsa Al., în timpul comiterii atacului tâlhăresc, i-au aplicat cu țeava de metal paznicului Moscovciuc A., de nenumărate ori, lovituri în cap și în diferite părți ale corpului, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 478/193 din 23 decembrie 2005, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora victima a decedat.

Tot el, la 27 noiembrie 2002, ora 15.40, aflându-se pe str. Dacia, mun. Chișinău, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin acces liber a

pătruns în încăperea internet-cafe „Atlantis”, de unde a sustras pe ascuns de la cet. I. Goric, bunuri materiale în valoare totală de 579 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Marcuța D. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3), 7) CP (red. 1961) – *tîlhăria adică atacul săvîrșit în scopul însușirii avutului proprietarului, însoțit de violență periculoasă pentru viață sau sănătatea persoanei care a fost supusă atacului, în urma înțelegerii prealabile de către un grup de persoane, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu pricinuirea unor leziuni corporale grave, prin pătrundere în încăpere*, și în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale urmată de moartea victimei* și art. 119 alin. (2) CP (red. 1961), *furtul adică sustragerea pe ascuns a bunurilor din avutul proprietarului săvîrșit în săvîrșită în mod repetat cu cauzarea de daune considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apeluri de către avocatul S. Șleahțici în interesele inculpatului Marcuța D. și de către reprezentantul legal al inculpatului, G. Marcuța, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunile lui Marcuța D. să fie încadrate în prevederile art. 119 alin. (3) CP (red. 1961), iar pentru infracțiunea prevăzută de art. 119 alin. (2) CP (red. 1961) să fie achitat.

În motivarea apelurilor s-a menționat că Marcuța D. nu a comis atacul tîlhăresc, doar a participat la sustragerea bunurilor, iar intenția lui în sustragerea bunurilor cet. I. Goric, nu a fost dovedită prin careva probe, în legătură cu ce pe acest episod ultimul urmează a fi achitat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2003, au fost respinse, ca nefondate, apelurile avocatului Șleahțici S. în interesele inculpatului Marcuța D. și a reprezentantului său legal, Marcuța G..

În baza art. 409 CPP, din oficiu, a fost casată sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 22 mai 2003, în privința inculpatului Marcuța D. în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Marcuța D. a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3), 7) CP (red. 1961), cu aplicarea prevederilor art. 79 CP, la 5 ani închisoare;
- în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), la 6 ani închisoare;
- în baza art. 119 alin. (2) CP (red. 1961), la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 39 CP (red. 1961), pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, Marcuța D. a fost condamnat definitiv la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar

pentru minori. În rest sentința judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2003, s-a menținut, fără modificări.

5. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că Marcuța D., la momentul săvârșirii infracțiunilor, era minor, anterior n-a săvârșit infracțiuni, de aceea în conformitate cu prevederile art. 409 CPP, a conchis de a aplica în privința acestuia prevederile art. 79 CP și a-i stabili o pedeapsă mai blândă.

6. La 19 mai 2010, inculpatul, fiind reținut, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2003, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului inculpatul a menționat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe motiv că examinarea cauzei a avut loc în lipsa lui, ingnorându-se faptul că la acel moment se afla în spital și era în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată, la fel, instanța de apel nu a verificat faptul maltratării lui de către colaboratorii de poliție și în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2003, lipsește descrierea faptei, considerată ca fiind dovedită, pe care el a comis-o, prin ce s-au încălcat prevederile art. 417 CPP.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2010, s-a admis recursul ordinar declarat de inculpatul Marcuța D., s-a casat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2003, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Instanța de recurs a decis asupra soluției expuse în pct. 7 din prezenta decizie, avînd ca reper prevederile art. 321 CPP, și menționînd că în materialele cauzei lipsesc date care ar confirma că s-au întreprins măsurile necesare pentru asigurarea dreptului de participare la ședința instanței de judecată a lui Marcuța D.. Astfel, constatîndu-se că acesta nu a fost citat în modul convenit, fapt ce se consideră o eroare de drept, care lezează dreptul părții la un proces echitabil.

9. Rejudecînd cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2010, s-au admis, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate, apelurile avocatului Șleahțici S. în numele inculpatului minor Marcuța D. și a reprezentantului legal al ultimului, Marcuța G., casînd sentința Judecătoreiei Botanica mun. Chișinău din 22 mai 2003, rejudecînd cauza și pronunțînd o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează.

În temeiul prevederilor art. 10 CP, modificărilor și completărilor operate prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, inculpatul Marcuța D. s-a liberat de răspunderea penală în baza art. 95 alin. (2) (red. 1961), art. 186 alin. (1) și art. 188 alin. (3) lit. c) CP, în legătură cu expirarea termenului de prescripției de tragere la răspundere penală prevăzut la art. 60 CP.

Potrivit art. 195 alin. (6) CPP, măsura de reprimare în privința inculpatului Marcuța D. a fost încetată de drept. În rest sentința a fost menținută.

10. Asupra deciziei menționate, acuzatorul de stat a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Ape Chișinău din 16.12.2010, în partea aplicării prevederilor art. 60 alin. (7) CP, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet le judecată, motivînd că termenul de prescripție curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămînerii definitive a hotărârii instanței de judecată, totodată, acesta poate fi redus în jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori, însă instanța de apel aplicînd prevederile art.60 CP, la adoptarea soluției de încetare a procesului penal în privința lui Marcuța D. în baza art. 188 alin. (3) lit. c) CP, nu a ținut cont de faptul, că începînd cu 26 iunie 2003, de cînd ultimul a fost anunțat în căutare, s-a constatat sustragerea lui de la judecată, iar potrivit prevederilor alin. (5) al aceleiași Legi, curgerea termenului de prescripție în asemenea cazuri se suspendă.

11. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2011, s-a respins, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror, cu menținerea hotărârii atacate, din motiv că partea descriptivă a recursului de pe rol nu conține o motivare a soluției cerute de recurent, adică necesitatea casării deciziei atacate doar în partea aplicării prevederilor art. 60 CP, recurentul a evitat s-o argumenteze corespunzător.

La fel, Colegiul lărgit a constatat că recurentul a făcut o concluzie vădit eronată, dat fiind că potrivit art. 60 alin. (1) CP, termenul de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală se calculează în coraport cu numărul de ani expirați de la data săvârșirii infracțiunii imputate, dar nu în raport cu mărimea pedepsei conținute în sancțiunea unui articol concret din Codul penal.

12. Procurorul General Adjunct, în recursul în anulare declarat, a solicitat casarea deciziei instanței de recurs ordinar, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Recurentul a invocat că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art.60 CP, în privința lui Marcuța D., liberîndu-1 de pedeapsă pe motiv că au expirat mai mult de 7 ani 6 luni din ziua săvârșirii ultimei infracțiuni, deoarece potrivit materialelor cauzei penale, incontestabil se constată faptul sustragerii inculpatului de la judecată, fapte care nu necesita a fi dovedite de către procuror Colegiului penal al Curții de Apel.

În ce privește deciziile instanțelor de apel și de recurs ordinar, recurentul consideră că acestea urmează a fi casate, deoarece motivele pe care se întemeiază soluția de liberare de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție nu sunt plauzibile și pertinente, precum și, în mod vădit sunt afectate de un viciu fundamental, fapt ce impune redeschiderea procesului penal în cauză.

13. Prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2012, s-a hotărît de a fi admis recursul în anulare declarat, cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2010 și decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2011 în privința lui Marcuța D. și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în ordine de apel, de un alt complet de judecată.

14. Plenul a statuat că în cazul cînd instanța de judecată, fără o motivare coerentă și care să rezulte din materialele cauzei, adoptă o soluție care are ca efect eliberarea persoanei vinovate de executarea pedepsei, însă care nu rezultă din materialele dosarului, aceasta afectează o instituție fundamentală a dreptului, instituția pedepsei, care este o manifestare a societății față de infractor și are ca scop ocrotirea valorilor sociale (la caz, proprietatea și viața persoanei), precum și oferirea unei satisfacții victimelor infracțiunii comise. Prin hotărîrea adoptată instanța de apel nu a respectat dreptul părților vătămate de a obține, prin intermediul instituțiilor statului, o satisfacție că infractorul și-a primit pedeapsa meritată, astfel din acest punct de vedere hotărîrea este afectată de viciul fundamental.

Plenul a constatat că instanța de apel corect a recalificat faptele condamnatului Marcuța D. în baza art.186 alin. (1), art.188 alin. (3) lit. c) CP (red.2003), cu menținerea calificării faptei în baza art. 95 alin. (2) CP (red.1961). Astfel, instanța de apel a menținut în totul concluziile instanței de fond privind vinovăția și măsura de pedeapsă stabilită lui Marcuța D. Însă dispozitivul în această parte este neclar, deoarece nu conține concluzia instanței de fond în ce privește a săvîrșit sau nu Marcuța D. infracțiunile prevăzute de art. 95 alin. (2) CP (red.1961), art. 188 alin. (3) lit. c) și 186 alin. (1) CP (red. 2003). Aplicînd prevederile art.60 CP instanța a decis liberarea de răspundere penală a lui Marcuța D., însă nu a ținut seama că, o asemenea soluție poate fi adoptată numai cînd termenul prescripției tragerii la răspundere penală, cade atunci cînd cauza penală se afla în faza de urmărire penală ori pînă la punerea pe rol a acesteia în instanța de judecată. În speța discutată această situație nu există. În cauză s-a adoptat o sentință de condamnare, așa că, de fapt, eventual, putea fi pusă în discuție chestiunea de absolvire de pedeapsă ori de neexecutare a sentinței de condamnare în legătură cu prescripția, dar și în atare situație era necesară o verificare a termenului prescripției, dacă aceasta nu a fost întreruptă ori suspendată.

15. Rejudecînd cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, s-au admis parțial apelurile avocatului Șleahțici (Timuș) S. și reprezentantului legal Marcuța G., ambele declarate în interesele inculpatului Marcuța D., s-a casat inclusiv din alte motive, sentința Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2003 și s-a pronunțat o hotărîre nouă

după cum urmează.

Marcuța D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 95 alin. (2) CP (redacția 1961), stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea art. 79 CP, de 4 (patru) ani închisoare și conform art. 90 CP, pedeapsa s-a suspendat condiționat, cu stabilirea unui termen de probă de 4 (patru) ani, totodată, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Marcuța D. pe art. 186 alin. (1) și 188 alin. (3) lit. c) CP, conform art. 1 al Legii nr. 188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - Anul Tineretului.

16. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, analizând cumulul de probe administrate în cauză prin prisma prevederilor art. 101 CPP, a concluzionat că instanța de fond corect a conchis asupra vinovăției inculpatului Marcuța D. în comiterea infracțiunilor incriminate.

Totodată, reieșind din prevederile art. 10 CP, care expres preved, *că legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa, ori în alt mod ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are caracter retroactiv, iar legea care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii nu are aspect retroactiv*, Colegiul a considerat necesar reîncadrarea acțiunilor inculpatului Marcuța D. în baza art.186 alin. (1) CP și art. 188 alin. (3) lit. f) CP, menținând calificarea pe art. 95 alin. (2) CP (red.1961), or anume această reîncadrare se menține și prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20.02.2012.

În continuare, Colegiul a respins argumentul inculpatului cu referirea la maltratarea acestuia la urmărirea penală de către colaboratorii de poliție în scopul recunoașterii vinovăției infracțiunilor pe care nu le-a comis, deoarece acest moment a fost verificat și la materialele cauzei este anexată ordonanța de refuz în începerea urmării penale din 15.12.2010.

Colegiul a menționat că din momentul comiterii infracțiunilor de către inculpatul Marcuța D. și pînă la pronunțarea sentinței de condamnare – 22 mai 2003, produc efecte juridice Codul Penal în redacția legii din anul 1961, cu modificările și completările ulterioare. Sancțiunea art. 95 alin. (2) CP (red. 1961, cu modificările și completările ulterioare) se încadra în limitele de la CINCI la CINCISPREZECE ani privațiune de libertate, art. 119 alin. (2) CP (redacția legii din a. 1961, cu modificările și completările ulterioare) – de la DOI la ȘAPTE ani privațiune de libertate, iar art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3), 7) CP (redacția legii din a. 1961, cu modificările și completările ulterioare) – de la ZECE la DOUĂZECI și CINCI ani privațiune de libertate.

Însă, la momentul rejudecării apelurilor produce efecte juridice noul Cod Penal adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18 aprilie a. 2002, în vigoare din 12 iunie 2003, iar conform acestuia acțiunile inculpatului Marcuța D. urmează a fi calificate

în baza art. 186 alin. (1) și art. 188 alin. (3) lit. c), încadrarea pe art. 95 al. 2 CP (red. 1961) menținându-se.

În acest context, ținându-se cont și de prevederile art. 70 (3) CP, Colegiul a considerat legală aplicarea față de inculpat pe art. 186 alin. (1) și 188 alin. (3) lit. c) CP a prevederilor art. 1 al Legii RM nr.188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - Anul Tineretului, care are drept urmare încetarea procesului penal pe cauză. La acest capitol, în cadrul rejudecării apelului inculpatul a depus o cerere privind acordul aplicării amnistiei.

Cu referire la pedeapsa stabilită lui Marcuța D. conform art. 95 alin. (2) CP (red. 1961) Colegiul a considerat oportună, (și de fapt obligatorie) la stabilirea acesteia, să se aplice prevederile art. 79 CP, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul educativ și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea, dar și a dispus, totodată, aplicarea prevederilor art. 90 CP, suspendând condiționat executarea pedepsei.

17. Acuzatorul de stat a atacat cu recurs ordinar, decizia instanței de apel, solicitând casare acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Marcuța D., cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul invocă, în recurs, că potrivit art. 62 CP, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Însă, cu toate că instanțele corect au menținut încadrarea juridică a faptelor săvârșite de inculpat, dar la stabilirea pedepsei în privința ultimului nu s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7, 75 CP. Așadar, instanța de apel, la aplicarea pedepsei, urma să ia în considerație că anume inculpatul este cel care i-a instigat pe complicii săi la comiterea infracțiunii, și anume, dînsul a venit cu inițiativa de a lua un obiect de metal și a neutraliza paznicul și tot el l-a lovit de cîteva ori pe paznic, provocîndu-i leziuni corporale grave, în urma cărora a survenit decesul victimei.

În consecință, recurentul consideră că lui Marcuța D., urmează să i se stabilească o pedeapsă reală cu închisoarea, fiind excluse prevederile art. 79 și 90 CP, deoarece astfel, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blîndă.

În drept, recursul procurorului se fundamentează pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP.

18. Judecînd recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrii atacate,

pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) CPP, judecînd recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci cînd hotărîrea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 CPP, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

Din textul recursului, se constată că recurentul invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP, care stipulează că, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, în raport cu textul deciziei atacate, Colegiul lărgit constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) CPP și a individualizat corect pedeapsa aplicată inculpatului, iar decizia cuprinde temeuriile de fapt și de drept, care au dus, la caz, la admiterea parțială a apelurilor declarate de avocatul Șleahțici (Timuș) S. și a reprezentantului legal a inculpatului, Marcuța G., ambele declarate în interesele inculpatului Marcuța D., cu casarea inclusiv din alte motive, a sentinței Judecătoreiei sect. Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2003 și cu pronunțarea unei hotărîri noi, prin care Marcuța D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 95 alin. (2) CP (redacția 1961), stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea art. 79 CP, de 4 (patru) ani închisoare și conform art. 90 CP, pedeapsa s-a suspendat condiționat, cu stabilirea unui termen de probă de 4 (patru) ani, totodată, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Marcuța D. pe art. 186 alin. (1) și 188 alin. (3) lit. c) CP, conform art. 1 al Legii nr. 188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - Anul Tineretului.

În același timp, Colegiul lărgit menționează că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a reîncadra acțiunile inculpatului Marcuța D. în baza art. 186 alin. (1), art. 188 alin. (3) lit. c) CP (red. 2003), cu menținerea calificării faptei, în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), or anume această încadrare s-a menținut și prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2012.

La fel, instanța de recurs apreciază că just s-a dispus de către Colegiul penal

al Curții de Apel Chișinău, de a înceta procesul penal în privința lui Marcuța D. în baza art. 186 alin. (1) și 188 alin. (3) lit. c) CP, conform art. 1 al Legii nr. 188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - Anul Tineretului.

Or, soluția adoptată pe aceste capete de învinuire este conformă dispoziției art. 70 alin. (3) CP, cu aplicarea față de inculpat pe art. 186 alin. (1) și 188 alin. (3) lit. c) CP, a prevederilor art. 1 al Legii nr.188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - An al Tineretului, care are drept urmare încetarea procesului penal pe cauză.

Prin urmare, instanța de apel, respectând exigențele art. 1 al Legii menționate, care prevede că *procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea, săvârșită pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi de către persoana în vîrstă de pînă la 21 de ani, femeia gravidă, precum și femeia cu copil în vîrstă de pînă la 8 ani și nedecăzută din drepturile părintești, pentru care Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă, o pedeapsă nu mai aspră decît pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani*, a adoptat o hotărîre legală și întemeiată în acest sens.

Încetarea procesului penal, conform prevederilor alin. (1) din legea menționată, are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, ceea ce s-a respectat de către instanța de apel, în cadrul rejudecării apelului, la materialele dosarului fiind anexată cererea inculpatului Marcuța D., potrivit căreia, ultimul își exprimă acordul pentru a fi aplicată față de dînsul prevederile Legii nr.188-XVI privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 - An al Tineretului. (f.d. 79, vol. IV)

Mai mult, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 CPP, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului Marcuța D. în săvîrșirea infracțiunilor imputate, însă reieșind din cele expuse mai sus, a ajuns la concluzia expusă în pct. 15 din prezenta decizie.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, prin care s-a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

În continuare, referitor la argumentele recurentului privind pretinsa individualizare incorectă a pedepsei aplicate inculpatului Marcuța D., în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), de către instanța de apel, Colegiul lărgit constată că, recurentul este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Marcuța D.,

iar hotărîrea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, este criticată doar referitor la stabilirea pedepsei prin prisma art. 79 și 90 CP, care se consideră a fi prea blîndă și, din care considerente, se solicită aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpatului, pentru fapta săvîrșită pe acest capăt de acuzare.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 CP, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea acestuia, cît și a altor persoane. Or, ca măsură de constrîngere, pedeapsa are pe lîngă scopul său represiv are și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvîrșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că, reieșind din principiul individualizării pedepsei prevăzut de art.7 CP, în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei stipulate la art.75 alin.(1) CP, instanța de apel ia stabilit lui Marcuța D. o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), cu aplicarea prevederilor părții generale a Codului penal, și anume, art. 79 și 90 CP.

În acest context, Colegiul lărgit consideră necesar de a menționa că, temei pentru stabilirea unei pedepse mai blînde, decît cea prevăzută de lege, servește existența unor circumstanțe excepționale ce micșorează considerabil prejudiciul infracțiunii săvîrșite.

La stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art.79 și 90 CP, instanța urmează să identifice circumstanța excepțională pentru stabilirea unei pedepse sub limita minimă sau altă pedeapsă mai blîndă și alte circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei.

Drept urmare, art. 79 alin. (1) CP, concretizează conținutul acestor circumstanțe excepționale, ele fiind legate de:

- scopul și motivele infracțiunii;
- rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, comportamentul acestuia în timpul și după consumarea infracțiunii;
- contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvîrșite în grup la descoperirea acesteia;
- alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor

acesteia.

Totodată, legea penală prevede că minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile expuse în pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11 noiembrie 2013, cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, potrivit căroră „*la stabilirea pedepsei în privința persoanelor minore este necesar să se țină cont de circumstanțele prevăzute de art.475 CPP.*”

La adoptarea sentinței în procesul unui minor, în afară de chestiunile indicate în art.385 CPP, instanța de judecată urmează să examineze posibilitatea liberării de pedeapsa penală a minorului în conformitate cu dispozițiile art.93 din Codul penal sau suspendării condiționate a executării pedepsei de către minor conform dispozițiilor art. 90 din Codul penal, cu argumentarea în sentință a soluției adoptate.

Instanțele de judecată, la stabilirea pedepsei minorilor sub formă de închisoare, urmează să respecte prevederile art.70 alin.(3) CP, conform căroră pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximumul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduce la jumătate.”

Așadar, din decizia instanței de apel, se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei inculpatului, instanța a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61, 75 CP, apreciind ca circumstanțe excepționale faptul că inculpatul Marcuța D., era minor când a săvârșit infracțiunea, nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv, precum și, alte circumstanțe ale cauzei, cum ar fi durata examinării cauzei în instanțele judecătorești, iar toate, în ansamblu, au servit ca temei pentru aplicarea art.79 și 90 CP. Or, instanța stabilindu-i inculpatului o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sub formă de închisoare pe un termen de patru ani, a ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, considerînd necesar de a suspenda condiționat executarea pedepsei aplicate, cu stabilirea termenului de probă de patru ani.

Referitor la această concluzie, Colegiul lărgit conchide că, pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia, aplicată de către instanța de apel, a fost stabilită corespunzător gravității faptei și personalității autorului, în raport cu pericolul social concret al faptei comise și atitudinea procesuală a inculpatului pe tot parcursul judecării cauzei. Din această perspectivă, corect a apreciat instanța de apel că inculpatul poate fi reeducat și fără să execute pedeapsa închisorii în mod real.

În cazul concret, față de toate aspectele expuse, Colegiul apreciază că criticile formulate de recurent sunt vădit neîntemeiate, iar circumstanțele reale ale săvârșirii faptei infracționale și cele personale ale inculpatului nu sunt de natură să atragă după sine adoptarea unei soluții de modificare a pedepsei aplicate, mai mult, neexistând nici motive care, examinate din oficiu, ar determina instanța de recurs să caseze hotărîrea atacată.

Această concluzie a fost formulată și de instanța de apel, pe care Colegiul lărgit o susține în întregime, referitor la aplicarea pedepsei condiționate în privința inculpatului, avînd în vedere că de la comiterea infracțiunii de către minor au trecut peste 10 ani și deși este imposibil aplicarea termenului de prescripție prin motivele, inclusiv cele invocate în Hotărîrea Plenului, instanța de apel a considerat inadecvate și insuficiente măsurile întreprinse de organele statale în vederea găsirii și prezentării inculpatului în fața justiției, cu atît mai mult, cu cît acuzarea nu a mai prezentat careva dovezi prin care s-ar combate argumentele inculpatului, cît și reprezentantului său legal (or la momentul anunțării în căutare el era minor) vis-a-vis de faptul, că s-a aflat permanent acasă și nu a fost căutat de nimeni (*în acest sens vine și Încheierea C/A Chișinău din 09.07.12, ultimul fiind găsit la domiciliu imediat, f.d.180-184, v.3*), iar pe parcursul anilor inculpatul a avut un comportament adecvat, a dus un mod de viață activ, inclusiv fiind încadrat în cîmpul muncii, nefiind înregistrate careva conflicte cu legea.

Cele enunțate mai sus în viziunea Colegiului fac posibilă aplicarea pedepsei condiționate, prezentîndu-i inculpatului posibilitatea auto reeducării și conștientizării celor comise fără privarea de libertate, alături de familie și în societate, or careva impedimente nu sunt prezente, la caz.

O atare statuare poate fi conchisă și din prevederile art. 385 alin. (4) CPP, potrivit căroră dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări ale drepturilor inculpatului, precum și s-a stabilit din vina cui au fost comise aceste încălcări, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept recompensă pentru aceste încălcări.

Din materialele cauzei, rezultă că în privința lui Marcuța D. pentru concurs de infracțiuni, i s-a stabilit o pedeapsă de 10 ani închisoare, însă organele de drept nu au întreprins toate măsurile necesare pentru căutarea inculpatului și punerea în executare a sentinței. Astfel încît, aproximativ după 10 ani din momentul pronunțării sentinței, inculpatul s-a aflat la libertate, fără a fi căutat corespunzător de către organele de drept. Or, în cazul în care Marcuța D. și-ar fi executat real pedeapsa stabilită prin sentință, atunci executarea acesteia urma să fie în penitenciar pentru minori, așa cum prevede art. 72 CP, iar în prezent în cazul aplicării față de inculpat a unei pedepse reale cu închisoarea, aceasta urmează să fie executată în penitenciar pentru adulți. Prin urmare, Colegiul lărgit, la acest capitol reține că, eroarea și

neglijența comisă de organele competente de punerea în executare a sentinței și de căutarea inculpatului, nu poate fi imputabilă ultimului, iar orice greșeală admisă independent de vina inculpatului, se apreciază în favoarea sa. În concluzie, se conchide că individualizarea pedepsei de către instanța de apel în baza art. 95 alin. (2) CP (red. 1961), a fost una corectă și care se menține, reieșind din circumstanțele cauzei, și de Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție.

19. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1) CPP, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorii în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron și Pavel Guțan, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe Marcuța Denis Nicolae.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la 24 decembrie 2013.

Președinte /semnătura/ Constantin Gurschi

Judecători /semnătura/ Andrei Harghel

 /semnătura/ Ion Arhiliuc

 /semnătura/ Svetlana Novac

 /semnătura/ Tatiana Vieru

Copia corespunde originalului

Președinte

Constantin Gurschi